



ΜΗΝΙΑΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ  
& ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Διευθύντρια: ΜΑΡΙΕΤΤΑ ΜΙΝΩΤΟΥ (Τὸ Γένος Γιαννοπούλου)

Σύνταξις Ἑσωτερικῶς

Ἐξωτερικῶς

Ἐτησίᾳ δραχ. 35

Γιὰ τὰ δημόσια

Ἐτησίᾳ φρ. Γαλ. 35

Ἐξάμηνῃ » 20

Ἐκφασίᾳ τὸ διπλάσι Ἐξάμηνῃ » 20

Τὸ τεύχος Δραχμὰς τρεῖς

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀνέκδοτη ὄλη τῶν

Ἄν. Ἀνδρεάδῃ — Ἡ ἀνάγκη ἑνὸς Πανιονίου περιοδικοῦ  
*Comtesse de Noailles* — Ὠραία μαγιάτικη βραδυὰ μετάφραση

Μυριώπισσας

Μαρ. Μινώτου — Τὸ ρηγόπουλο μὲ τὰ γαλανὰ μάτια. Ἀπὸ  
τῆς Ἰακυνθίνης παραδόσεως

Πετιμεζᾶ Λαύρα — Ἀπόψε

Γεωργ. Λαμπελῆτ — Ὁ Πολυλᾶς γιὰ τὸν Μάντζαρο

Ἰω. Τσεκερέλλη — Πεπρωμένο γυναικῶν

Σπυρ. Μινώτου — Γῦρο στὸ Φώσκολο

Πνευματικὴ ζωὴ κλ. κλ.

Εἰς τὸ προσεχὲς ὄλη ἀνέκδοτη τῶν Σ. Θεοδοῦκη, Δ. Σω-  
μερῆτη, Γ. Βλαχγγιάννη, Μυριώπισσας, Πετιμεζᾶ Λαύρα, Μ.  
Μινώτου, πλκ. κλπ.

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ  
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ  
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ἈΠΟΣΤΟΛΟΥ

# ΙΟΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ LIMITED

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1839

**ΕΔΡΑ ΕΝ ΛΟΝΔΙΝΩ**

Basildon House,  
Moorgate E. C. 2

Γενική Διεύθ. Ελλάδος

= ΑΘΗΝΑΙ =

Κεφάλαιον ἐγκειρημένον	L 1.000.000	ἤτοι Δρ.	375.000.000
» καταβεβλημένον	600.000	» »	225.000.000
» ἀποθεγατικόν	235.000	» »	88.000.000
Σύνολον ἐνεργητικοῦ	5.663.445	» »	2.123.000.000

## ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ

**ΑΘΗΝΑΙ**

Ἀμφιπόλιον, Ἄργος, Ἀργαστέλιον, Βέλος, Δράμ.α, Ζάκυνθος, Ἡράκλειον, Θεσσαλονίκη, Καβάλα, Καλάμαι, Καστρον (Ἀίμων), Κέρκυρα, Λαγκάδια, Λεβίδιον, Μυτιλήνη, Νάουσα, Ναύπλιον, Ξάνθη, Πάτραι, Πειραιεύς, Σπάρτη, Σκάλα (Ακακεδαίμονος), Τρίπολις, Χανιά, Χος.

## ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ

**ΑΕΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ**

Assiut, Fenha, Geni-Suef, Fayoum, Kasr-el-Layat, Mansourah, Hel Ho, Kebir, Minieh, Fantah, Zifta.

## ΕΝ ΚΥΠΡΩ

**ΛΕΥΚΩΣΙΑ**

Λεμεσός, Λάναρξ.

## ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

**ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ** Γαλατά, Σαμπούλ,

Πληρες δίκτυον ἀνταποκριτῶν καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα

ΤΡΑΠΕΖΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΠΑΝΤΗΣ ΘΥΣΕΩΣ

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΕΩΦΥΡΙΟΥ

ΣΥΛΛΟΓΗ Π. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ

Α.Ε. 53.Υ.Λ. 42.0002

Ἔτος Α'ον

Ζάκυνθος Μάιος 1927

Ἀριθ. 2



ΜΗΝΙΑΙΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ  
& ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Διευθύντρια: ΜΑΡΙΕΤΤΑ ΜΙΝΩΤΟΥ (Τὸ Γένος Γιαννοπούλου)

Συνδρομὴ Ἑσωτερικοῦ

Ἐξωτερικοῦ

Ἔτησίαι δραχ. 35 | Γιά τὰ δημόσια Ἔτησίαι φρ. Γαλ. 35

Ἐξάμηνη » 20 | γραφεῖα τὸ διπλάσι Ἐξάμηνη » 20

Τὸ τεῦχος Δραχμαὶ τρεῖς

## Ἡ ἀνάγκη ἑνὸς ΠΑΝΙΟΝΙΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ

Τι εἶναι σκόπιμον καὶ τι εἶναι περιττὸν νὰ περιλάβῃ

Με ἀγαλλίαι χαιρετίζω τὴν ἐμφάνισιν ἑνὸς πανιονίου Περιοδοικοῦ. Τὸ ἐχρειαζόμεθα πολὺ. Ἡ Ἑπιάνησος ἔχει μὴ ξεχωριστὴ πολιτικὴ καὶ φιλολογικὴ ἱστορία. Ἄν καὶ ἐξήντα τέσσαρα χρόνια ἐπέρασαν ἀπὸ τὴν διάλυσιν τοῦ Ἰονίου κράτους, οἱ Ἑπιανῆσιοι ἔχουν πολλὰ κοινὰ γνωρίσματα. Καὶ αἱ κοινὰ ἀναμνήσεις καὶ αἱ κοινὰ ἐφέσεις πρέπει νὰ καλλιεργηθοῦν.

Αὐτὸς ὁ λόγος θὰ ἦρκει διὰ νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἔκδοσιν ἑνὸς Ἑπιανίου περιοδικοῦ, ἀλλ' ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι λόγοι. Ἡ Ἑπιάνησος ἔχει ἰσχυρὸν χρώματος μόνον ἀπὸ Ἑπταμυσεῖο Λησούριου

νησίους μπορούν να εκτιμηθοῦν πλήρως. Ἔως τὴν ὥρα τέτοια ἔργα ἐδημοσιεύοντο ἢ σὲ Ἀθηναϊκὰ περιοδικὰ τῶν ὁποίων τὰ ἐννέα δέκατα τῶν ἀγνωστῶν δὲν ἦσαν σὲ θέσει νὰ τ' ἀπολαύσουν ἢ σὲ τοπικὰ πού ἔχουν περιορισμένη κυκλοφορία.

2ον) Ὑπάρχουν πολλές ἀξιόλογες σελίδες τῆς ἐπιτανησιακῆς φιλολογίας ποῦ εἶναι λησμονημένες ἢ μισολησμονησμένες — αὐτὲς πρέπει νὰ ἀναδημοσιεῦνται ἐρ' ὅσον παρουσιάζεται εὐκαιρία. Α. Χ. πρωτοπαύχθηκε σιὰς Ἀθήνας ὁ Βασιλικὸς τοῦ Μάτση-Ἰδοῦ ἀφορμὴ ν' ἀναδημοσιευθοῦν 2—3 ἀπὸ τὰ καλλίτερα ποιήματά του ἢ καμμὶα μελέτη περὶ αὐτοῦ.

3ον) Ὀλίγοι Ἑπτανήσιοι ἔγραψαν ἢ ἀναδημοσίευσαν τὰς περὶ Ἑπτανήσου ἀναμνήσεις των. Προφανῶς διότι οὐδέποτε τοῖς ἐζητήθη τοῦτο. Ἐν τούτοις πόσα ἐνδιαφέροντα θὰ εἶχαν νὰ μᾶς εἴπουν πολλοὶ τῶν συμπολιτῶν μας λ. χ. ὁ Χ. Ἀννίνος περὶ τῶν τελευταίων ἐτῶν τῆς Ἀγγλοκρατίας, οἱ σεβαστοὶ φίλοι κ. κ. Δ. Σωμερτίτης καὶ Π. Καλογερόπουλος περὶ Κ. Δουβάρδου, ὁ καθηγητὴς Κεφαλληνὸς περὶ Ι. Πολυλά καὶ Ι. Ρωμανοῦ, τόσοι δὲ ἄλλοι περὶ τῶν διαπροσφάντων εἰς τὰ γράμματα ἢ τὴν πολιτικὴν Ἑπιτανησίων λ. χ. τοῦ Γ. Θεοδόκη, τῶν Βαλαωριταίων, τῶν Ἰακωβαίων καὶ τοῦ Δασκαράτου, τῶν Σπυρ. καὶ Κωνστ. Ρόμα κτλ. κτλ.

4ον) Ἔχουν γραφῆ ἀπὸ ξένους πολλαὶ σελίδες περὶ Ἑπιτανήσου ἢ Ἑπιτανησίων. Αἱ καλλίτερες πρέπει νὰ μεταφρασθοῦν ἢ νὰ ξαναμεταφρασθοῦν διότι καὶ ἂν βρίσκονται πούπετα κανεὶς σχεδὸν δὲν τὸ ξέρει. Βλ. λ. χ. τὴν μελέτην τοῦ A von Reumont, ἐνὸς τῶν μεγαλυτέρων ιστορικῶν τῆς Εὐρώπης, περὶ Μουσιοξύδη.

5ον) Τὴν σήμερον εἶναι ἀδύνατον ἕνας Ἑπιτανήσιος νὰ ξεύρη τί συμβαίνει στὴν ὄλη Ἑπιτανήσο. Ἐὰν ἰονικὸν περιοδικὸν θὰ προσέφερε ἀπ' αὐτῆς τῆς ἀπόψεως μεγάλη ὑπηρεσία, ἂν περιελάμβανε ἕνα χρονολογικὸν τμήμα ὅπου ν' ἀνεγράφοντο ἀντικειμενικῶς ὅλα τὰ σπουδαῖα ὁποσδήποτε γεγονότα : ἀποτελέσματα ἐκλογῶν, (λεπτομερῶς) στατιστι-

κὲς διαφορὰς περὶ γεωργικῆς παραγωγῆς βιομηχανίας, πληθυσμοῦ βιογραφικὰ σημεῖωματα περὶ τῶν ἀποθανόντων ἐντὸς τοῦ μηνὸς σημαντικῶν ἐπιτανησίων κλπ. κλπ.

6ον) Καὶ ὄχι ὀλιγότερον οὐσιώδες θὰ ἦταν ἕνα βιβλιογραφικὸν δελτίο στὸ ὁποῖον νὰ σημειοῦνται τὰ δημοσιευόμενα ἐπιτανησιακὰ ἔργα καὶ νὰ ἐδίδετο ἀνάλυσις τῶν κυριωτέρων ἐξ αὐτῶν. Τὸ δελτίο δὲν θ' ἀπέκλειε καὶ μία μηνιαία φιλολογικὴ κριτικὴ ἐπιφυλλίδα, διότι βέβαια δὲν περνᾷ μῆνας ποῦ νὰ μὴν δημοσιεύη κάποιος ἐπιτανήσιος κανένα ἀξιοσημεῖωτο ἔργο.

II

Βεβαία ἢ ἔκδοσις ἐνὸς τέτοιου περιοδικοῦ θ' ἀπαντήσῃ δυσκολίες μεγάλες. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀδύνατος. Σὲ κάθε ἀπὸ τὰ νησιά μας εὐρίσκεται τοῦλάχιστον ἕνας λόγιος δημοσιογράφος ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ χρονολογικὰ καὶ βιβλιογραφικὰ δελτία περὶ τῶν ὁποίων ὠμίλησα καὶ τὰ ὁποῖα ἐπαναλαμβάνω εἶναι ἀπαραίτητα διότι θὰ κινήσουν τὸ ἐνδιαφέρον πλείστων ἀγνωστῶν καὶ θὰ δώσουν στὸ περιοδικὸν τὸ ἀπαραίτητο πανεπιτανησιακὸν χροῶμα.

Εὐκόλον ἐπίσης νὰ ἐξασφαλισθῇ ἢ συννεργασία ἐνὸς ἐπιφανοῦς Ἑπιτανησίου λογιῶν διὰ τὴν μηνιαία φιλολογικὴ ἐπιφυλλίδα. Πρόχειρο στὴν πέννα μου ἔρχεται τὸνομα τοῦ Θεοδώρου Βελλιανίτη ποῦ μπορεῖ νὰ κρίνῃ μὲ ἴση εὐχέρεια τὰ λογοτεχνικὰ καὶ τὰ ιστορικὰ ἔργα. Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς νεωτέρους ὑπάρχουν πολλοὶ οἱ κατάλληλοι διὰ τοιαύτην ἐργασίαν. Ἐξ ἄλλου κάθε νησιὸν ἐγέννησε πολλοὺς λογοτέχνες καὶ ιστορικούς ποῦ μπορούν νὰ πλουτίζον τὰ κτικὰ τὰ φύλλα τοῦ Πανιονίου περιοδικοῦ μὲ διηγήματα, στίχους, ιστορικὰς μελέτες καὶ δημοσιεύσεις ἀνεκδότων ἢ καὶ ἀγνώστων ἐγγράφων.

Ὅστε διὰ νὰ εὐδοκιμήσῃ τὸ περιοδικὸν ἀρκεῖ καλὴ θέλησις ὀλίγη ἐργασία καὶ κυρίως σύστημα καὶ μέθοδος.

III

**ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ**  
ΛΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΑ ΑΘΗΝΩΝ  
ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΚΑΙ ΕΠΙΤΑΝΗΣΙΑΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΜΕΝΕΙ ΝΑ ΤΟΝΙΣΘῆ ΤΙ ΠΕΡΙΤΤΟΝ ΝΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥῆ. Ὡς πρὸς τοῦτο ἀρκεῖ νὰ λεχθῇ μὲ δύο

λόγια ὅτι εἶναι ἐντελῶς ἄσκοπος ἢ καταχῶρις ἔργων ἔστω καὶ τῶν ἐπιφινεστάτων τῶν λογογράφων μας ἂν ταῦτα δὲν προέρχονται ἀπὸ Ἐπιανησίου; ἢ δὲν ἀναφέρονται εἰς τὴν Ἐπιάνησον.

Ἄν πρόκειται μὲ ἄλλους λόγους νὰ προστεθῇ ἀπλῶς ἐν περιοδικῶν εἰς τὰ ἤδη ὀπάρχοντα, καλλύτερα νὰ λείψῃ, διότι τέτοιο περιοδικὸν δὲν μπορεῖ νὰ συναγωνισθῇ τῇ Ἀθηναϊκῇ.

A. M. ΑΝΔΡΕΑΔΗΣ

Μέλος τῆς Ἀκαδημίας

Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου

### ΩΡΑΙΑ ΜΑΓΙΑΤΙΚΗ ΒΡΑΔΥΑ

Ὁρατὴ μαγιάτικη βραδυά, τί θέλεις νὰ μοῦ πῆς;  
Σάμπως κορμί ἐρωτικὸν μὲς ἐστὶ κοινὸν μοῦ;  
Ἐγώμαι μιὰν ἀδύναμη ψυχῆ, κ' ἢ ἀνεπιείκῃ  
μοιάζει τοῦ χόρτου τὴν πνοή, καὶ τ' ἀγίου τοῦ πουλιού.

Τί νὰ μοῦ θέλεις τάχατες; Σωπαίνῃ νυσταγνένη,  
Γεύομαι τὴν ἀνάπαψ, μ' ὅλη τὴν εὐνοδίᾳ  
τῆς θρηνιασμένης ἀνοιξῆς; ὅλοι σκοπέλι; στ' αὐτιά,  
στὰ μάτια καὶ σὴν ὄψρησι, τὴ λήγνυ τῆς θερμότη.

Ὁ φύτι παντοδύναμη, στὴ νύκτῃ μου ἄρησέ με!  
Ἄσε τὸ νοῦ μου νὰ χαρῆ μέσα στὴ μοναξιά του,  
τις θολωμένες του φωτιές, καὶ τὰ φαντάσματά του.  
Μὰ μὴ μοῦ στέλνεις νύκτα μου, δευριά μου ἐσὺ φιλλύρη,  
τῶν ἀρωμάτων τῆ πλημμύρῃ!

Comtesse de Noailles

Μεταφρ. Μυριτώτισσα;

— Ἀπὸ τὴς «Διώνειες Δυνάμεις» —

— Ἐλείπει χώρον εἰς τὸ προσεχὲς ἢ συνέχεια τοῦ  
«Νιὲ Σάνκτις.» Ἐπίσης Κρίσεις τοῦ Τύπου διὰ τὴν  
«Ἴονιον Ἀνθολογία.»

Ζακυνθινὴ ἀπριλιάτικη παράδοσις

### ΤΟ ΡΗΓΟΠΟΥΛΟ ΜΕ ΤΑ ΓΑΛΑΝΑ ΜΑΤΙΑ

Ἡ ἀπέραντη πολιτεία βρισκόταν στὸ πόδι ἀπὸ πολὺ ἐνωρὶς  
Μιά σπουδαία καὶ ξαφνικὴ εἶδηση ἔκαμε ἄλους νὰ τριγυρίζουν  
στοὺς δρόμους, νὰ τραγουδοῦν χαρούμενα καὶ νὰ παίζουν τὴς κι-  
θάρες. Τὸ μονάκριβο παιδί τῆς χήρας βασίλισσας τὸ πεντάμορφο,  
ποῦ ἡ μαγικὴ ἐμορφιά τῶν γαλανῶν ματιῶν του εἶχε περάσει ὅλες  
τὴς χώρες, ἀποφάσισε πιά νὰ παντρευθῇ. Ἦταν τότες εἰκοσι χρο-  
νῶν παλληκάρι. Ἡ μητέρα του ἡ γριὰ βασίλισσα ἀπὸ καιρὸ μα-  
ράζωνε ποῦ ὁ χαϊδευμένος γυῖός της δὲν ξεδιάλεγε τὴ γυναίκα του  
ἀνάμεσα στὴς τότες μυριόπλουτες καὶ πεντάμορφες βασίλοπούλες  
ποῦ τὴς εἶχε ξελογιάσει μὲ τὰ γλυκά του μάτια. Τ' ἀποφάσισε  
γιατὶ ἂν δὲν τόκανε ἡ βασίλισσα δὲν θὰ τοῦδινε τὸ θρόνο. Θὰ παν-  
τρευόταν ὅμως μονάχα ἐκεῖνη ποῦ θὰ ἤξευρε νὰ τοῦ πῆ τ' ὄψρι-  
ότερο γιὰ τὰ μάτια του τραγοῦδι. Καὶ ἦταν πολὺ δύσκολο γιατί  
τὰ μάτια του ἦταν χλιοτραγουδισμένα ἀπὸ τοὺς διαλεχτότερους  
τῆς πολιτείας ποιητές, ὡς κ' ἀπὸ τὴ λαϊκὴ μουσα ποῦ μιλεῖ συ-  
νήθως καλύτερα στὴν ψυχὴ μας! Ἡ φήμη τους ἦταν ἀπαράμιλ-  
λη. Ἔτσι ἔπρεπε ἢ νύφη νὰ βρῇ κάτι τὸ ἀνείπωτο καὶ τὸ ἀφτα-  
στο γιὰ τὰ μάτια τοῦ διαλεχτοῦ της.

\* \*

Ὁ φτωχὸς κ' ἀδύνατος γέρος γυῖο ἀπὸ τὴν πολιτεία κουρα-  
σμένος κρατῶντας μὲ κόπο τὰ λιγοστά του φῶνια. Τὸ χοντρὸ ρα-  
βδί ποῦ τὸν στήριζε στὸ περπάτημά του χτυποῦσε πότε λιγώτερο,  
πότε περισσότερο στὰ χαλίκια τοῦ ἐξοχικοῦ δρόμου ἀνάλογα μὲ  
τὸ βάρος ποῦ τοῦδινε κάθε βῆμα τοῦ γέρου. Πολὺ πρὶν φτάσει  
στὸ καλυδάκι του μιὰ ὀμορφη καὶ ὄμορφη κοπέλλα ἀκουσε τὸ  
συρτό του βάδισμα καὶ τοῦ ἀνοίξε τὴ μισογκρεμισμένη πόρτα τοῦ  
καλυδίου. Ἦταν ἡ κόρη του ἡ Ρόδω, τὸ μοναχὸ στολίδι τῆς φτω-  
χικῆς γειτονιάς. Ὁ γέρος ἔχελασε γιὰ μιὰ στιγμή τὴν κούραση  
τοῦ κ' ἀρχισε νὰ τῆς διηγεῖται ὅσα ἔμαθε γιὰ τὸ γάμο τοῦ βα-  
σιλεῖα. Ἡ Ρόδω προσεχτικὴ ρουφούσε ὅσα τῆς ἔλεγε γιὰ τὸ ρη-  
γόπουλο μὲ τὰ παραμυθένια μάτια. Πόσες φορές τὴν εἶδε νὰ περ-

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΥ  
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ  
ΜΟΥΣΕΙΟ ΠΛΕΘΥΝΟΥ

νά από τὸ σπιτάκι της πάνου στὸ χριστοστόλιστο ἀμάξι του ἢ στὸ πάλεικο περήφανο ἀλογό του ! "Ἐτρεχε ἀπ' ἔπου βρισκονταν γιὰ νὰ προφτάσῃ νὰ τὸν δῆ, ν' ἀντικρίσῃ γιὰ μιὰ στιγμή τὰ γαλανὰ του μάτια, ποὺ εἶχαν γοητέψῃ δυνατὰ τὸ φτωχοκόριτο. Τώρα εἶχε τὴν ἀφορμὴ νὰ πάῃ κοντὰ του, καὶ ἀκόμη νὰ τοῦ πῆ δτι ἔνοιωθε στὴν καρδιά της γιὰ τὰ μάτια. του Βέβαια δὲν εἶχε τὴν ἐλπίδα πῶς αὐτὴ ἢ ἀγράμματα θὰ τοῦλεγε τ' ὠραιότερο τραγουδί, μὰ πάντα θὰ τοῦ μιλοῦσε ἀπὸ τὴν ψυχὴ της. Αὐτὲς τὶς σκέψεις ἐμπιστεύτηκε στὸν πατέρα της ποὺ μὲ τὴ δειλία τῶν γερατειῶν του δὲν τῆς ἔδωσε καμιὰν ἀπάντησιν μὰ σήκωσε τὸ κεφάλι στὸν οὐρανὸ καὶ σιγομουρμούρισε κάποιαν εὐχὴ.

Πολύ πρωτῆ, ἢ Ρόδω βρισκόταν ὀρθή. Ἡ χιλιομύριστη ἀνοιξιὰτικὴ ἀτμόσφαιρα τῆς χαραυγῆς μεθὰ τὰ ὄνειρά της μὲ τολμηρὰς ἐλπίδες. Ὅλη ἡ φύση γύρο γελαῖ, ἐνῶ ἡ Ρόδω λούζεται καὶ ντίνεται μὲ τὰ γιορτινὰ της.

\* \*

Πῶς θαμπώθηκε ἡ φτωγὴ κοπέλλα σὰν πρωταντίκρισε τὴ πολιτεία μὲ τὸ παλάτι ποὺ δέσποζε στὸ μέσο καὶ λαμποκοποῦσε σὰν τὸν πραγματικὸ ἥλιο ἀπὸ τὰ χρυσάφια ! Ὁ κόσμος ὅλος πήγαινε στὸ παλάτι κουβαλώντας δῶρα. Ἄρχοντες κι' ἀρχόντισες σ' ἀμάξια χρυσοκαλισμένα μὲ μεγαλόπρεπα ἄλογα φορτωμένα ἀξέτιμωτα στολίδια, ἀτλαζωτὰ φορέματα καὶ διαμάντια. Κι' ὁ φτωχόκοσμος πήγαινε κι' αὐτὸς τὰ φτωχικά του δῶρα, πανέρια ἐλόγιμα λουλούδια, μὲ κάτασπρα περιστέρια καὶ πολλὰ καμαρωτὰ πουλερικά.....

Ὅσο πλησίαζε τ' ἀνήφερα μάτια της κοίταζαν ἀχόρταγα τὸ βασιλόπουλο μὲ τὰ γαλανὰ μάτια. Ἐνα πλῆθος κορίτσια ἦταν ὀλόγυρά του. Ὅλες βασιλοπούλες μὲ ὄμορφα μεταξένια φορέματα καὶ στέμματα διαμαντοστόλιστα. Μόνο αὐτὴ ἦταν φτωχοπούλα διπλωμένη στὸ πᾶνιο χωριάτικο φουστάνι μὰ ὄμορφη. Δείλιασε καὶ μαζεύτηκε σὲ μιὰ γωνιά. Πολλὲς πέρασαν, προχώρησαν περήφανα καὶ σὲ λίγο ἀποσύρθηκαν κατσοφιασμένες. Θὰ περνοῦσαν κι' ἄλλες, ἀν δὲν τὴν ἐσπρωγῆ μιὰ ἀπὸ τὶς βασιλοπούλες ἀμέριμνη γι' αὐτὴ ἢ τὴ χωριάτοπούλα ποὺ πίστευε πῶς θὰ τὴν διάλεγε ὁ βασιλεὺς ! Τὴν ἐσπρωξε περιφρονητικὰ καὶ περιπαιχτικὰ!

Ἡ Ρόδω τράβηξε στὸ βασιλόπουλο δειλὴ τρεμουλιαστὴ κοίταζαντὰς τὸ ἀδιάκοπα στὰ μάτια. Κι' ἐκεῖνος τὴν κοίταζε

συμπαθητικὰ γιὰ τὴν ἀφέλειά της ποὺ τὴν ἔσπρε ὡς τὸ θρόνο. Στάθηκε γιὰ λίγο, κι' ἔπειτα ἀκράτητη ἀπὸ τὴν ἀγάπη της φώναξε !

— Τὰ γκλανὰ τὰ μάτια σου σκορποῦν παντοῦ τόση εὐτυχία, δεσὲ στὴν ἐξοχὴ μας τοῦ Ἀπρίλη ἢ βροχῆ!...

Δὲν πρόφθασε νὰ κατεβῆ τὰ σκαλιὰ τοῦ θρόνου. Ὁ βασιλεὺς ἔπλωσε τὸ χέρι του καὶ τὴν τράβηξε στὸ θρόνο ποὺ ἦταν δίπλα στὸ δικό του, ποῦχαν προετοιμάσει γιὰ τὴ διαλεχτὴ του γυναίκα..

Ἀπρίλης τοῦ 1927

Μαριέττα Μινώτου

✧ Α Π Ο Ψ Ε ✧

Ἄωφε ἄλλωὺς ἢ λεῦκα μας μὲ γλυκονανουρίζει  
καθὼς οἰμὰ της ἀκουμῶ.

Ἄωφε κἄτι μέσα μου κρυφὰ μοῦ ψιδουρίζει  
Πῶς σ' ἀγαῶ... ὡς σ' ἀγαῶ.

Ἄνοιξε; οἰὰ Παράδεισο: καὶ σὺ χρυσόδηρά του  
στ' ἄγιο ωερθόρι σας νὰ μῶ.  
Πῶς τρέμω ἀγνάντια νὰ βρεθῶ στὴν ἀρχοντοκυρά του  
Νὰ τῆς τὸ ὠ... νὰ μὴν τὸ ὠ;

Μισόσκεω ἀὸδ σύρνερα ωροβαίνει τὸ φεγγάρι  
κ' ἦταν χλωμὸ, κι' ἦταν δαμῶ...  
Κι' ὄσως τὸ κοίταξα, μοῦ λέει. «Γιὰ τὴ δικὴ σου χάρη  
δὰ τρέξω γὼ νὰ τῆς τὸ ὠ.»

Καθαροφοίσιβιστο νερὸ σὸδ ρυάκι κελαϊδῶντας  
γοργὰ ωπδάει καὶ χαρωῶ.  
Καὶ λέει τ' ἀγέρι στὰ κλαριά σὰν ἀνέμα ἀρροφουσῶντας  
Δὴ ὡῶ κ' ἐγὼ νὰ τῆς τὸ ὠ»

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟ ΔΑ  
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ  
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

Ν. Πενμεξῆς Λαύρας

# Ο ΠΟΛΥΛΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΜΑΝΤΖΑΡΟ

‘Ο Ίάκωβος Πολυλάς, στην περίφημη μελέτη του πρῶ ἔγραψε γιὰ τὸν Σολωμὸ, ὀμιλῶντας σὲ ὠρισμένο σημεῖο γιὰ τὴ φιλία ποῦ ἔνωσε τὸν τελευταῖο μὲ τὸν Κερκυραῖο μουσουργὸ Νικόλαο Μάντζαρο, ἀναφέρει μεταξὺ τῶν ἄλλων οὕτως «ἐμόρφωσαν μεταξύ τους ἐκείνη τὴ θερμὴ φιλία, ἣ ὁποία ἀναπαύεται ὁμοίως εἰς τὴ συγκοινωνία τοῦ νοῦς καὶ τῆς καρδίας. ‘Ο μουσικὸς ἐμέτρησε διὰ μιᾶς τὸ ὕψος τοῦ ποιητῆ, ἐνόησε τὰ πλάσματά του, καὶ δὲν ἄργησε νὰ χαρίσῃ εἰς τὸ ἔθνος του τὸ πρῶτο ἑλληνικὸ μουσικὸν ἀλιτέχνημα, **Τὸν ὕμνον στὴν Ἐλευθερίαν.**»

Δυστυχῶς, εἶνε ἀναγκασμένος κανεὶς νὰ πῆ ὅτι, ἐκτὸς ἀπὸ μιὰ πραγματικὰ στενὴ φιλία ποῦ ἔνωσε τοὺς δύο δημιουργοὺς τοῦ Ἐθνικοῦ ὕμνου, τίποτε ἀπὸ τὸ μουσικὸν ἔργον τοῦ Μαντζάρου δὲν μᾶς πείθει ὅτι τὰ ὅσα γι’ αὐτὸν ἔγραψεν ὁ Πολυλάς εἶνε σύμφωνα μὲ τὴν ἀλήθεια, θὰ εἰμποροῦσε δὲ κανεὶς χωρὶς δισταγμὸ νὰ ἔλεγε ὅτι τὸ μόνον ἀδύνατον σημεῖο τῆς κατὰ τὰ ἄλλα σοφῆς καὶ ἀποκαλυπτικῆς τῆς καλλιτεχνικῆς φνσιογνωμίας τοῦ ποιητοῦ τῶν «Ἐλευθέρων Πολιορκημένων» μελέτης του εἶνε ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον προσπαθεῖ νὰ μᾶς πείσῃ (χωρὶς κατὰ βάνθος, φαντάζομεν, νὰ αἰσθάνεται καὶ ὁ ἴδιος αὐτὰ ποῦ ὑποστηρίζει), ὅτι ὁ Μάντζαρος, ὅπως λέγει «μόλον ὅτι μορφωμένος εἰς τὴν Ἰταλία, ὅμως εἰς τὰ περισσότερά του πονήματα καὶ ἐξόχως εἰς τὸν ὕμνον, ἔπλασε, ἐμπνεόμενος ἀπὸ τὴ δημοικὴ μουσικὴ ἕνα νέον εἶδος, τοῦ ὁποίου τὰ χαρακτηριστικὰ εἶνε ἡ καθαρὴ ἀπλότης καὶ ἡ θερμότης ἴδια τῆς Ἀνατολῆς.»

Εἶνε, ἀλήθεια, νὰ ἀπορήσῃ κανεὶς τὸ πῶς ὁ Πολυλάς ἐσχημάτισεν αὐτὴ τὴν ἰδέα γιὰ τὴ μουσικὴ τοῦ Μαντζάρου. Ἄν ποῦ καὶ ποῦ στὸν «Ἕμνον εἰς τὴν Ἐλευθερίαν» (κυρίως γι’ αὐτὸν μᾶς μιλεῖ κερκυραῖος λόγιος καὶ κριτικὸς), ὑπῆρχαν ἀκόμα καὶ ἐλάχιστα σημεῖα ποῦ νὰ ἐπρόσδιδαν μιὰ κάποια, ἔστω καὶ ἀποτυχημένη προσπάθεια τοῦ Μαντζάρου δημιουργίας ἐμπνευσμένης ἀπὸ τὸ δημοικὸ τραγοῦδι μου-

σικῆς, ἴσως θὰ εἰμποροῦσε κανεὶς νὰ ἔκρινεν ἐπιεικῶς ὁπωσδήποτε τὸν χαρακτηρισμὸ ποῦ γιὰ τὸ μουσικὸ του ἔργον μᾶς ἔδωσε. Ἄλλ’ ὁ κατὰ τὰ ἄλλα ἀξιοσέβαστος θεωρητικὸς μᾶλλον μουσικὸς, συνθέτης τοῦ Ἐθνικοῦ Ἕμνου, — ὁ ὁποῖος ὑπῆρξε καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς πλειὸ μορφωμένους ἀνθρώπους τῆς ἐποχῆς του, — γιὰ ὅποιον ἔχει μέσα στὴν ψυχὴ του τὸ δημοικὸ τραγοῦδι καὶ ξέρει ὅλη τὴ μουσικὴ τοῦ Ἕμνου, εἶνε φῶς φανερὸ ὅτι ὑπῆρξεν ἐντελῶς ἀδῶως κάθε τέτοιας προσπαθείας δημιουργίας ἐθνικῆς μουσικῆς ἢ δὲ τέχνης του γενικά δὲν εἶχεν ἴσως κανένα ὠρισμένον ἐθνικὸν χαρακτηρισμὸν, ἀλλὰ, πολὺ συχνὰ ἦταν μιὰ ἀπῆχησις μουσικῶν μελετῶν ποῦ ἔφερεν τὴν σφραγίδα μιᾶς ἐντελῶς ἀκαδημαϊκῆς καὶ συντηρητικῆς διανοίας, ἀντίθετα πρὸς τὴ προδρομικὴ καλλιτεχνικὴ διάνοια τοῦ φίλου του Σολωμοῦ, τοῦ ποιητοῦ τῆς σκέψεως, ποῦ μὲ βαθὺν στοχασμὸν ἀκολούθησε στὴν τέχνην τὴν ἐθνικὴν κατεύθυνσι καὶ ποῦ στὰ δημιουργήματά του ἐξαιρετικὰ τὸν ἀπασχολοῦσε τὸ βαθύτερον ἔσωτερικὸ νόημα, καὶ σὲ τέτοιο σημεῖον ὥστε νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν ποίησιν τοῦ συγχρόνου του, λάτρου τῆς μορφῆς, Ἰταλοῦ ποιητοῦ Μόντη, ὡς *nube ben colorata*, καὶ νὰ κεντηρίασῃ στὸ ἄγνωστο, δυστυχῶς στοὺς περισσότερους. «Ἐγκώμιο τοῦ Φωσκόλου» τοὺς νέους ποιητὰς, οἱ ὁποῖοι, θέλοντας νὰ μιμηθοῦν ἕνα μεγάλο ποιητὴ καὶ «κάνοντες σκαλοπάτια τίς ἐξωτερικὰς μορφὰς τῆς τέχνης του, νομίζουν ὅτι εἰμποροῦν ἔτσι νὰ φθάσουν στὸ ἔσωτερικὸ νόημα τους.»

‘Ο Μάντζαρος στὰ ἔργα του, δὲν ἔφυγε ποτὲ ἀπὸ τὸν στενὸν ὀρίζοντα τῆς σχολαστικῆς μουσικῆς παραδόσεως τῆς ἐποχῆς του, φανερὴ δὲ καὶ εὐδιάκριτη εἶνε εἰς αὐτὰ ἢ εἰς τὴν μουσικὴν τὴν ἁρμονικὴν καὶ μελωδικὴν ἐπίδρασις τοῦ παλαιοῦ μεθοδιστοῦ Φεναρόλη.

Ἔχω στὴν κατοχὴ μου τὸ χειρόγραφο μιᾶς μελωδίας τοῦ ποῦχει συντεθῆ ἑπάνω σὲ στίχους ἐνὸς σονέττου τοῦ Πιερράση «*Levommi il mio pensier in parte su era, etc*» καὶ ποῦ ἔχει ἀναπτυχθῆ... «*a canone continuo all' undecima sopra e sotto.*»

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ  
 ΠΕΤΡΑΡΧΗ  
 ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ  
 ΜΟΥΣΕΙΟΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΕΥΜΑΤΟΣ

Ἡ προσφυγή τοῦ συνθέτου στήν τεχνητή τεχνικήν ἐπεξεργασίαν ἑνὸς σχολαστικοῦ μουσικοῦ canone γιά νά ἀποδώσῃ, μέ τή μουσική τή γεμάτη ἀπό δροσερότητα καί λυρική χάρι ποιήσι ἑνὸς сонνέτου τοῦ Πετράρχη, φανερώσει, νομίζω, ἀρκετά τήν καλλιτεχνική διανοητικότητα του, τήν ὁποίαν πολὺ ἀνυψώνει ὁ Πολυλάς.

Μολταυτα, μ' ὄλη τή διαφορὰ καλλιτεχνικῆς ἀντιλήψεως τῶν δύο δημιουργῶν τοῦ Ὑμνου, κάποιος δεσμός, ὄχι μόνον αἰσθηματικός ἀλλὰ καί πνευματικός, φαίνεται ὅτι τοὺς ἔνωσε, τὸ γεγονός δὲ αὐτὸ ἴσως νά ὑπῆρξεν ἀφορμὴ γιά νά παρεξηγήσῃ ὁ Πολυλάς σὲ μεγάλο βαθμὸ τήν ὑπόστασι τῆς τέχνης τοῦ Μαντζάρου. Γιατί, ἀφοῦ—ὅπως γράφω γι' αὐτὸν στή μελέτη του—«ὁ μουσικός ἐμέτρησε διὰ μιᾶς τὸ ὕψος τοῦ ποιητῆ καί ἐνόησε τὰ πλάσματά του κτλ» ἦταν εὐκόλο νά εἶχε κἀνῆ καί τή σκέψι ὅτι ὁ Μαντζάρος εἶχεν ἐμβαθύνει καί στήν ἐθνικὴν ἀντίληψι τῆς τέχνης τοῦ Σολωμοῦ καί ὅτι ἐπομένως, γιά νά ἐσυνατάτο καλλιτεχνικῶς μέ αὐτὸν δὲν ἦταν δυνατόν παρὰ νά εἶχε ντύσῃ τήν μουσική τοῦ Ἐθνικοῦ Ὑμνου μέ τὰ ἐθνικά χρώματα. Θέλησε μᾶλλον λόγια, ὁ Πολυλάς νά ἀποδείξῃ τὸν Μαντζάρο ἐθνικιστὴ στήν τέχνη του, βασιζόμενος σ' ἓνα παιγνίδι ποῦ ἔκανε τῆς λογικῆς του, γιατί ὁ ἴδιος—ποῦ ὡς φαίνεται δὲν ἔννοιωθε διόλου τὸ δημοτικὸ τραγοῦδι—δὲν ἦταν σὲ θέσι νά αἰσθανθῇ μέ τήν καρδιά του ἂν ἡ μουσική του ἦταν ἢ δὲν ἦταν ἐθνικιστική.

Ὁ πνευματικὸς δεσμὸς ποῦ, ὡς προανάφερα, ἔνωσε τὸν Μαντζάρο μέ τὸν Σολωμό, ἐστηρίζετο μόνο σ' ἓνα ἄγρονο θαυμασμὸ τοῦ μουσοῦργοῦ πρὸς τὸν μεγάλο ποιητῆ. Γι' αὐτὸν εἶχα γράψει κάποτε τίς σκέψεις μου σ' ἓνα ἄρθρο ποῦ εἶχα δημοσιεύσει πρὸ ἐτῶν μέ τὸν τίτλο «Μαντζάρος καί Σολωμός», τοῦ ὁποίου παραθέτω ἐδῶ μιὰ περικοπή.

Ὁ Μαντζάρος—ἔγραφα—πνεῦμα ἄγρονο, ποῦ δὲν εἶμποροῦσε νά ἐλευθερωθῇ ἀπὸ τὸ ζυγὸ ἑνὸς στενοῦ κύκλου ἰδεῶν καί ἀρχῶν ποῦ τοῦ τίς εἶχεν ἐπιβάλει μιὰ περιορισμένη ἀκαδημαϊκὴ μόρφωσις, ἀόρισια ὁμῶς γοητευόμενος ἀπὸ τίς αἰσθητικὰς θεωρίας τοῦ φίλου του ποιητοῦ, ἄφηγεν ἴσως τὸν

ἑαυτοῦ του νά σύρεται ἕως εἰς τὸ ὕψος τοῦ καλλιτεχνικοῦ ὀτιχασμοῦ του, χωρὶς ὁμῶς καί νά δύναται, δημιουργῶντας νά ἐκφράσῃ ἄλλο τι τὸ ὁποῖον νά μὴν ἦταν μιὰ ξερὴ ἠχώ τῶν ἀκαδημαϊκῶν μελετῶν του.

Ὁ Σολωμὸς ἦταν γιά τὸν Μαντζάρο ἓνας φωτοβόλος ἥλιος, τοῦ ὁποίου εὐχαρίστως ὁ τελευταῖος ἐδέχετο στήν ψυχὴ του τήν εὐεργετικὴ θalπωρή, χωρὶς ὁμῶς νά εἴμπορῃ αὐτὴ νά ἀποβῇ καί γονιμοποιὸς σιτὸ πνεῦμα του καί σιτὴ φαντασία του.

Γεώργιος Λαμπελέτ

## ΠΕΠΡΩΜΕΝΟ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

(Λαίδη Στάνοπ — Θηρεσία Μαλιόνι)

(Συνέχεια καί τέλος)

Πόσο διέφερε ἡ Θηρεσία Μαλιόνι! Γλύπτρια θαυμαστή, τὰ ἔργα της εἶχαν ἐκτεθῆ σὲ διάφορες πόλεις προκαλῶντας τὸ θαυμασμὸ καί τὴν ἐπιτυχία. Ἰταλίδα, μέ μιὰ διάφανη ὁμορφιά, μέ πρόσωπο σὰν Παναγίας τοῦ Μορέλλι, ποῦ τὸ κύκλωναν ἄφθονα ξανθὰ μαλλιά, ἀπερηφάνευτη, μετριόφρων, χωρὶς πείσμα, παντρέφτηκε σιτὰ 1908 ἀπὸ ἔρωτα τὸν Ἀγᾶ Hhan ἓνα μουσουλμάνο Ἰνδὸ, τέλειο τζέντελμαν, δισσεκατομυριοῦχο, κάτοχο τῶν ὠραιότερων ἱπποστασιῶν γιά κοῦρσες ποῦ περνᾶ σχεδὸν ὅλη του τὴ ζωὴ σιτὸ Λονδίνο, Παρίσι, Μπιάριτς καί εἶναι πνευματικὸς καί πολιτικὸς ἀρχηγὸς ὅλων τῶν Μουσουλμάνων τῆς Ἀνατ. Ἀσίας, τῶν Ἰνδιῶν, Κίνας, Ἰνδοκίνας καί Μαλεσίας. Ἡ δύναμις του εἶναι ἀπεριόριστη καί ἀκαθόριστη, μυστηριώδικη καί πανίσχυρη. Ὅμως—καθὼς εἶπα—σιτὰ 1908 ὁ Ἀγᾶς ἦταν σιτὸ Παρίσι μέ τὴν ἀκολουθία του, τὸ χαρῆμι του καί τοὺς φακίρες του. Γνώρισε τὴ Θηρεσία σιτὶς κοῦρσες. Ὁ Ἀγᾶς ἄρχισε νά κἀνῃ τρέλλες. Ἄλλ' ἡ Μαλι

όνι παρ' ὄλο τὸν ἔρωτά της, ἐπέβαλε πρακτικὰ στὸ πρίγκηπα τὰς ἀπόψεις της. Οὔτε χαρῆμι, οὔτε φακίρες, οὔτε ἀνατολικὲς φαντασιῆς. Μιά ζωὴ ἀστική, ἀθόρυβη, χωρὶς τρέλλες. Ὁ Ἄγα; δέχτηκε. Ποτὲ γάμος δὲν σιᾶθηκε τόσο γαλήνιος καὶ εὐτυχισμένος. Τόσον εἶχαν διαδοθεῖ ἢ καλοσύνη της, ἢ εὐγένειά της καὶ τὸ μυαλό της, ὥστε στὶς Ἰνδιῆς γίνηκε θριαμβευτικὰ δεχτὴ, συγχωρήθηκε, σ' αὐτὴ τὴν γκαούρισσα νὰ φέρῃ τὸν Ἄγα σὲ μονογαμία, καὶ ἔτσι νὰ γίνῃ ἡ αἰτία τῆς μεγαλύτερης πνευματικῆς μεταστροφῆς τοῦ Ἰσλάμ. Τὴ γνώρισα στὴν Πάριμα στὰ 1913, στὴν ἔκθεσιν τοῦ Βέρδη. Μοῦ τὴν παρουσίασε ἡ πολὺκλαυστη φίλη καὶ συγγραφεὺς Τίνα Ἀντωνέλλι (Flavia). Εἶχεν ἔλθει σιὸ κομιτᾶτο γιὰ νὰ μοῦ ζητήσῃ μιὰ φωτογραφία τοῦ περὶφημου γρούπου τοῦ Συληνοῦ τοῦ Boudard ποὺ βρίσκεται σιὸ Δουκικὸ κῆπο. Τὴν ἐπιθυμοῦσε γιὰ τὴ συλλογὴ της σὺν μανιώδης καὶ ἐκλεχτῆ γλύπτρια ποὺ ἦταν. Παρατήρησα ὅμως τὴ μελαγχολία της. Ἄν καὶ τὴν κύκλωνε ἡ εὐμάροια, ἡ εὐτυχία, καὶ ἡ λατρεία. Θυμᾶμαι πῶς σὺν μιλῆσαμε γιὰ τὴν διαρκῆ ἀπομάκρυνσή της ἀπὸ τὴν πατρίδα—γιατὶ τὸ περισσότερο ἔμενε σιὸ Παρίσι—μοῦ ἀπάντησε μὲ τοὺς στίχους τοῦ Γεωργίου Rodenbach ποὺ ἀμέσως ζήτησα καὶ σημείωσα σις σημειώσεις μου καὶ ἀπομνημονεύματά μου:

*Quel orgueil d' être seul, les mains contre son front  
A noter des vers doux comme un accord de lyre  
Et songeant a la mort prochaine di se dire:  
Peut-être que j' écris des choses qui vivront!*

Γιατὶ ῥώησα σὲ λίγο τὴ φίλη ποὺ τὴν συνώδευε, γιὰ τὴ τόση κατάπτωξη, τόση θλίψη;

—Φοβάται γιὰ τὴν εὐτυχία της— μοῦ ἀπάντησε— Κάποτε ζηλεύει καὶ ζητεῖ τὴ μοναξιά της μελέτης καὶ τῆς ἐργασίας της. Ἐπειτα μαθητεύτηκε ἡ αἰτία ποὺ αὐτὲς οἱ σκιᾶς ἀυλάκωναν τὴν ψυχὴ τῆς Πάπισσας τῆς Ἀνατολῆς. Τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου της τῆς ἔστειλαν ἕνα φλαχτὸ γιὰ ὄμοιο μ' ἕνα γράμμα ποῦλεγε: Νὰ φοβάσαι τὴ μεγάλη εὐτυχία. Εἶναι φίλη τοῦ θανάτου! II.

ταν ἕνας ἐπιάλτης καὶ δυστυχῶς μὲ προφητεία. Τὸν περασμένο Νοέμβρη ὁ σύζυγός της θέλησε νὰ τῆς κάμῃ ἕνα λαμπρὸ ὄμοιο τῆ χουσαφένια ἀνατολῆ ἔν ἀπὸ τὰ μεγαλύτερα διαμάνια τοῦ κόσμου, στρογγυλό, βαρὺ ποῦλαμπε σὺν τὸν ἥλιον. Πρὶν νὰ τ' ἀγοράσῃ ὁ Ἄγα; ἕνας φακίρης προσέλε. —Πρόσεξε κύριε. Τὸ φωτεινὸ διαμάντι φέρνει τὸ θάνατο.—Δὲν τὸ πιστέψε. Ἡ Θρησκεία Μαλιόνι πέθανε σὲ λίγην ὥρα καὶ τὸ βάσκα νο διαμάντι πρόφθασε μόλις γιὰ νὰ πάῃ σιὸ φέρτρού της.

Ἡ ἱστορία μοιάζει μὲ τοὺ παλινοὺς μῦθους ποὺ διασχίζουν τὶς Ἰνδιῆς καὶ τὴν Ἀνατολή. Καὶ ὅμως εἶτε σύμπτωσις, εἶτε μοιραῖο, αὐτὸς ἦταν ὁ θλιβερός ἐπίλογος τῆς μικρῆς Παναγίας τοῦ Μορέλλι, τῆς Πάπισσας, τοῦ Ἰσλάμ.



Λοιπόν; Ἡ μιὰ ἡ Λαίδη Σιάνοπ, μιὰ τυχοδιώχισσα περήφανη, ποὺ ὑποκινούσε ταραχὰς καὶ ἐπαναστάσεις σὺν ἐκείνῃ ἰῶν Δρούσων, χωρὶς ψυχὴ καὶ ἰδανικὸ μιὰ φτωγὴ ἀνισόρροπη ὑπαρξὶς ποὺ χαράσσει τὸ δρόμο τῶν τρελλῶν καταχτήσεων μὲ τὸ γούνινο ἐπανωφόρι καὶ τελειώνει τὴ ζωὴ της τυλιγμένη σιὸ κουρελιασμένο σάλι τῆς μάγισσας. Ἡ ἄλλη ἡ Θρησκεία Μαλιόνι, ταπεινὴ καὶ ἡρεμὴ μὲ τὴν αἴσθησιν τῆς ἀτομικῆς τιμῆς ποὺ τὴν βασιᾶ, πνευματικὴ μεταστροφῆστρια τοῦ Ἰσλάμ. Δυὸ ὑπάρξεις καὶ δυὸ ἐπιρροές. Ἡ μιὰ τῆς ἐπαναστάσεως καὶ ἡ ἄλλη τοῦ πολιτισμοῦ. Ἡ μιὰ χάθηκε καὶ λησμονήθηκε, ἡ ἄλλη κλάφτηκε καὶ ἐχτιμήθηκε. Σ' ἀπόστιαση δύο σχεδὸν αἰῶνων οἱ δυὸ αὐτὲς μορφῆς τυχαίως καὶ στιγμιαῖα πλησιάζουν γιὰ νὰ παραβληθοῦν σιὸ πεδίο τῆς Ἀνατολῆς καὶ νὰ κριθοῦν σιὸ ἔργο καὶ σις ἀποστολές. Γυρῶζει σιὴ σιωπὴ τῆς ἱστορίας καὶ τῆς παραδόσεως ἡ βασίλισσα τοῦ Tadmor,

**ΙΛΚΡΕΒΑ ΤΟΠΟΓΡΑΦΙΑ** ἀπὸ τὸ γαλήνιο φῶς τῆς ἀναμνήσεως  
**ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ** καὶ τῶν ἰδανικῶν ἡμῶν βασίλισσα τοῦ Ἰσλάμ!  
**ΜΟΥΣΕ** Πράφτηκε γιὰ τὴν «Ἰόνιο Ἀνθολογία» ἀπὸ τὸν κ. Ἰωσήφ Τσεκερέλλη. —Μεταφράστηκε ἀπὸ τὴν κ. Μ. Μινώτου



ΟΙ ΩΡΑΙΟΤΕΡΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ

Ἐφυγε παιδάκι—εἶν' ἀλήθεια—14 χρόνων ἀπὸ τῆ Ζάκυθο, ἢ Οὐμήσῃ τῆς ἔμως δὲν τοῦρευγε ποτὲ ἀπὸ τὸ νοῦ.  
«Γράψτε μου κάτι, ὅταν μπορεῖ; ἂν ὄχι τωρινὸ ἔστω καὶ παλιὸ, γιὰ τὰ νησιά μας καὶ πρὸ παντὸς γιὰ τὴ Ζάκυθο ποὺ τὴν ἔχω πάντα στὴ καρδιά μου.— ἔγραψε στὸ φίλο του καὶ συγγενῆ του Νεράντζη στὰ 1808, στὴ Βενετία.

Σκεφτόταν πάντα γιὰ γυρίση καὶ ἡ σκέψη του αὐτὴ τὸν ἔκανε χαρούμενο, τὸν ἀνακούφιζε στὶς λύπες του, στὶς στενοχώριες του. Δὲν μπόρεσε ἔμως. Κι' ὅταν ἀκόμα ἦταν εὐχαριστιμένος στὴν Ἰταλία καὶ ἔβλεπε στάδιο ἀνοιχτὸ μπροστά του, τὴ σκεφτόταν πάντα. Ἐγραψε στὸ συγγενῆ του καὶ φίλο Διον. Βουλιζο στὰ 1812. «Χαιρέτισε τοῦ φίλου μου Ἑλληνας καὶ στείλε εἰς ἔμνο ἀπὸ μετ' ἐμὲ στὴ γῆ ποὺ γεννήθηκα, ὅπου δὲν θάθελα γὰ ζήσω, ἀλλὰ θάθελα γὰ πεθάνω καὶ γὰ ταφῶ». Σ' ἄλλο του γράμμα ἐξηγοῦσε πὼς δὲν θάβρισνε ἐκεῖ βιβλία.

Ἄλλὰ ἡ τύχη τὸν καταδίωκε παντοῦ. Ἦταν γραφτὸ του γὰ πεθάνῃ οὐ ζενὴ γῆ ἀκλαφτοῦ, ὅπως εἶχε προμαντεύσει στὸ ὠραιότατο σονέτο του στὴ Ζάκυθο.

Ἐμεινε ἔμως σ' ὄλη του τὴ ζωὴ Ζακυθινό;. Ἦταν αἰσθηματίας καὶ τοῦ ἄρεσαν τὰ δημοτικὰ τραγούδια.  
...! Ὑπάρζοντας σπῆτι— ἔγραψε στὰ 1808—βρίσκω συντροφικὰ ἀπὸ 3—4 Ἑλληνας ταξειδιῶτες καὶ σπουδαστές. Συζητοῦμε τότες, γελᾶμε καὶ καμιά φορὰ τραγουδοῦμε τραγούδια Ἑλληνικά. Καὶ τραγουδοῦ δυνατὰ σὰν Ἀλβανός. Χθὲς τὰ δημοικὰ αὐτὰ τραγούδια παθητικὰ μοῦ συγκίνησαν τὴ σκεπτικὴ μου ψυχὴ...

Ζήτηγε γὰ διαβάξῃ τὴν ἱστορία τοῦ ἀγαπημένου του νησιοῦ. Ἀγαποῦσε πολὺ τοὺς πατριῶτες του καὶ ὅταν ἔγραφε στὰς φίλους του ἐκεῖ, ἢ καρδιά του πλημμύριζε νοσταλγικὰ ἀπὸ ἀγάπη γι' αὐτή.

Ἡ ἐπιθυμία μου—ἔγραψε στὰ 1813 στὸ Τσιτσιλιάνη συσταίνοντας γὰ βοηθήσουν τὸν Κάλβο στὶς σπουδὲς του— γὰ φροντίσω γιὰ τὸ καλὸ καὶ τὴ τιμὴ τῆς πατρίδος μου, μ' ἔκαμαν γὰ σοῦ γράψω σήμερα.

Τὸ ὄνομα τῆς πατρίδος δὲν εὐύστηκε στὴ ψυχὴ μου... Μιὰ μέρα ἴσως θὰ ἔλθω στὴ Ζάκυθο γὰ τῆς ψάλλω τοὺς ὕμνους ἐκείνους, ποῦ γράψα καὶ γράφω γιὰ ἔπαινό τῆς.

Καὶ σιὺ; εἰκοῦ; του στὴ Βενετία τὴν ἀκόλουθη συγκινητικώτατη ἐπιστολή.

(9 Δεκεμβρίου 1815)

«... Παρακαλεῖτε τὸ θεὸ καὶ θὰ σὰς ἀκούσῃ. Παρακαλεῖτε τον γὰ μ' ἔχη καλὰ, ὅπως τώρα, καὶ γὰ ἐξακολουθῆ γὰ μοῦ δίνῃ τὰ μέσα γὰ σὰς βοηθῶ, ἀγαπημένοι μου, ποῦ σαστε ἢ πιδ γλυκειὰ καὶ ἢ πιδ πικρὴ σκέψη μου... Ἡ τρυφερότης ποὺ εἶχα πάντα γιὰ σὰς γίνηκε μεγαλύτερη ἀπὸ τὸ γράμμα σὰς ποῦ λαβα σήμερα μετ' ἡμερομηνία 2 τοῦ μηνός. Τὰ θεσμὰ ἀισθημάτων τῆς ἀγάπης σὰς ἔκαμαν γὰ μοῦ λθουν γὰ δάκρυα στὰ μάτια. Ἄν ὁ θεὸς εὐλογῆσῃ τις προσπάθειές μου καὶ κάμει γὰ μοῦ πιτύχουν γὰ σχεδ' ἀ μου, θὰ γὰ κληταφέρω. Τὸ πὼς, δὲν μπορῶ γὰ σὰς πῶ. Γιὰ τώρα σὰς φτάνει γὰ ξέρετε πὼς σὶδ τέλος τοῦ χειμῶνα, ΘΕΛΩ ΝΑ ΠΑΩ ΣΤΟ ΜΕΡΟΣ ΠΟΥ ΓΕΝΝΗΘΗΚΑ, ὅπου ἔχουν ἀνάγκη ἀπὸ μετ' ἐγὼ ἀπ' αὐτοῦς, ΚΑΙ ΝΑ ΦΙΛΗΣΩ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΝ ἢ καὶ γὰ τὴν παρακαλέσω γὰ μαζέψῃ μιὰ μέρα μαζὺ μου, ὅλα γὰ προσφιλέστερά μου πρόσωπα. Ἄλλὰ γι' αὐτὸ θὰ μιλήσουμε ἄλλη φορὰ, σὶτὴν ὥρα του ἐπιτενεστερα. Τώρα δὲν εἶναι ἐποχὴ γιὰ ταξείδια. Φιλήστε τὸ χέρι ΤΗΣ ΓΑΥΚΕΙΑΣ ΚΙ' ΑΓΙΑΣ ΜΑΝΑΣ ΜΟΥ καὶ ζητήστε τῆς ἀπὸ μετ' ἐμὲ τὴν εὐχὴ τῆς, ποὺ τὴ ζητῶ κάθε βράδυ πρὶν γὰ κοιμηθῶ καὶ σὺ γὰ τῆς τὴν ζητῶ μετ' ἐμὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια. (1) Ἄντιο ἀντίο.»

δικός σας

Παυρέντιος Ἀδεράνη (2)

ΙΑΚΩΒΑΤΕΙΟΣ  
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ  
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΣΟΥΡΙΟΥ

χειριζόταν ὁ ἴδιος ὁ Φώτιος, σὲ πολλὰς ἐπιστολὰς, στὴν οἰκογένειά του, ἰδίως ὅταν ἦταν στὴν Ἑλβετία καὶ ἐροῦσαν τὴ λογοκρισία. Στὶς ἐκδόσεις τῶν ἐπιστελῶν τοῦ "Ορείς προτάσει λίγες γραμμὲς στὸν ἀναγνώστη μ' αὐτὸ τὸ ψευδώνυμο, λέγοντας πᾶς δημοσιεῖται τάχα τις ἐπιστολὲς τοῦ φίλου του "Ορείς.

Ὁ Φώτιος ἔχτος ἀπ' αὐτὸ ἔπερνε καὶ ἄλλα ψευδώνυμα. Τὰ κυριώτερα εἶναι Δίδυμος Κιέρικος, πού μ' αὐτὸ ἐημοσίευσεν τὴ μετάφραση «τοῦ αἰσθηματικοῦ ταξιδίου» τοῦ Στέρν καὶ τὴ περίφημη «Ἵπεριάλυψη» κτ.

Στὴν Ἀγγλία ἐπίσης πῆρε τὸ ψευδώνυμο Ἐμέρυττ (τὸ ὄνομα τῆς κόρης του), ὅταν κοροῦσαν ἀπὸ τοῦς δανειστῆς του. Ἐκτενῶς θὰ μιλήσουμε γι' ὅλα τὰ ψευδώνυμα τοῦ ποιητῆ σὲ εἰδικὸ ἄρθρο μαὶ ἄλλοτε.

### Πνευματικὴ Ζωὴ

— «Νέα Ἔστια». Τὴ περίμενε ὁ κόσμος μ' ἀπαιτήσεις πολλὰς. Τὸ ἐνδιαφέρο του ἐδικαιώθηκε. Γίνηκε ἀμέσως ἀγαπητότατη. Ὑψηλὴ κάθε λογῆς, διαλεχτή. Μὲ τὴν Ἔστια καὶ μόνη, μπορεῖ ὁ καθένας νᾶναι ἐνήμερος γιὰ τὴ πικρὴ ἀξιόλογη Ἑλληνικὴ φιλολογικὴ, καλλιτεχνικὴ καὶ μουσικὴ κίνησι καὶ τῆς παγκοσμίας τέτοιας. Τὰ λόγια καὶ οἱ συστάσεις περιττές.

— **ΤΟ ΓΛΩΣΣΙΚΟΝ ΖΗΤΗΜΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΙΤΑΛΩΝ.** Περιοπούδαστος γλωσσικὴ μελέτη τοῦ γνωστοῦ ἱστορικοῦ Σ. Βλαντιῆ. Προτάσει τ' ἀδάνατα λόγια τοῦ Μαβίλλη (στὴ Βουλῆ 1911). «Δὲν ὑπάρχει χυδαία γλῶσσα. Μόνον χυδαῖοι ἄνθρωποι ὑπάρχουσιν.» Τὸ ἔργο συμβάλλει σημαντικὰ στὴ δημοτικιστικὴ ἱεολογία.

— «**Ἀνεκάλυψε τὴ ψυχὴ του,**» ψυχολογικὸ διήγημα τοῦ μοναδικοῦ Ζαχ. Παπαντωνίου, ἀπὸ τὴ σειρά πού δημοσιεύει τὸ Ἑλ. Βῆμα. Γιὰ κείνους πού δὲν τὸ παρακολουθοῦν συσταίνουμε νὰ πάρουν τὸ φύλλο τῆς 5ης τοῦ μηνός. εἶν' ἀληθινὸ καλλιτέχνημα.

— **Πῶς βλέπω τὴν Ἑλλάδα.** Ὁ φίλος δόκιμος λόγιος δημοσιογράφος Μ. Ρουδᾶς ἀγγέλει μ' αὐτὸ τὸ τίτλο τὴν ἐκδοση οὐ τόμον τῶν ἐντυπώσεων του πού δημοσίευσεν στὴ **Μεγάλῃ Ἐρευνᾷ** τοῦ Ἑλ. Βήματος, πούκαμε τόσο κρότο. Ὁ Α' τόμος (300 σελ.) ἀφορᾷ τὴ Πελοπόννησο. Ὁ ἀκολουθήσει τῆς Ἐπιανήσου.

— **Ἡ Ἴονις Ἀνθολογία** παρακαλεῖ τοὺς διανοούμενους καὶ ἐπιστήμονες Ἐπιανήσιους νὰ τὴ βοηθήσουν ἠθικῶς μὲ τὴ συνεργασία τους, νὰ τὴ πληροφοροῦν γιὰ κάθε ἀξιόλογο κίνηση τῆς Ἐπιανήσου καὶ γιὰ τὰ ἔργα πού ἐκδίδουν γιὰ νὰ τὰ ἀναγγέλλῃ. Ἄν μᾶς στέλνουν δυὸ ἀντίτυπα θὰ κρίνουνται ἀπὸ εἰδικὸ ἐπιφανῆ κριτικὸ μας ἀπὸ τὴν Ἀθήνα.

**Ἡ Ἴονις Ἀνθολογία,** ταχτοποιούμενη πολὺ γρήγορα, θὰ εὐχαριστήσῃ ὅλους, γιὰ τὸ θεωρεῖ καθήκον τῆς ἔπειτα ἀπὸ τὴν ὑποστήριξη καὶ τὰ ἐνθαρρυντικὰ λόγια πού λαβαίνει ἀπὸ παντοῦ. Τὸ πρῶτο τεῦχος ἐξαντλήθηκε τέλεια. Τὸ ἑπομένον βγαίνει σὲ διπλάσια φύλλα.

### ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΓΙΟΝ

Α. Α. Ἀθην. Θὰ προσπαθήσουμε νὰ συγκεντρώσουμε ὅπως λέτε τοὺς ἐπιφανέστερους Ἐπιανήσιους. — Δ. Σ. Ἀθην. Βεβίως. Προσέχτε τὴ σημείωση τοῦ: «Γῦρο σιὸ Φώσκο-λο». Κεῖνο πού δημοσιεύτηκε γιὰ τὸν Ἀλδεράνι δῶ καὶ δυὸ χρόνια σ' ἐγγώριο περιοδικὸ, εἶν' ἀνακριβῆ. Ἀλδεράνη δὲν ὑπῆρξε ποτέ.

Πετιμεζᾶν Λαύραν, Λαμπελέρ, Βλαχογιάννην, Σωμερίτην, Μυραώμισαν, κλπ. κλπ. Ἀθήνας. Συνεργασία σας γεσημένη εἰδικῶς γιὰ τὴν Ἴονις Ἀνθολογία ἐλήφθη. Εὐχαριστοῦμε θερμῶς.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ  
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ  
ΜΟΥΣΕΙΟ ΛΗΘΟΥΡΙΟΥ

Η ΓΡΑΦΟΜΗΧΑΝΗ  
ΔΙ' ΟΛΟΥΣ ΕΙΝΕ Η ΔΙΓΛΩΣΣΟΣ  
**ΦΡΟΛΙΟ**

ΔΟΛΛΑΡΙΑ 16

ΕΥΚΟΛΙΑΙ ΠΑΙΡΩΜΗΣ

Ἀποτακθῆτε δι' ἐπιστολῆς διὰ νὰ λάβητε λεπτομερεῖς πληροφο-  
ρίας δωρεάν εἰς τὸ Γραφεῖον ΔΘΑΝ. Σ ΔΑΛΛΑ

Ἡρώστου 2—Καλάμας

---

**ROYAL  
EXCHANGE  
ASSURANCE**

ΑΓΓΛΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΠΥΡΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1720

ΚΕΦΑΛΑΙΑ

L 15.000.000

Πράκτωρ

Δ. Β. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

---

Φωτογραφεῖον Δ. ΔΕΦΑ. Γνωστοποιούμεν εἰς τὸ κοι-  
νὸν τῆς Ζακύνθου ὅτι τὸ Φωτογραφεῖον μας οὐδεμίαν ἔχει  
σχέσιν μετ' ἐκείνου τοῦ Πλατύφορον καὶ τοῦτο διότι γίνεται  
σύγκρισις. Τὸ Φωτογραφεῖον Δ. Δέφα ἦτο καὶ εἰσίσταται  
εἰς τὸ ψήλωμα εἰς τὴν οἰκίαν Ἀναστασίου Μερκάτη

Μεθ' ὑπολήψεως Δ. ΔΕΦΑ